

Predgovor

Ako ste čitali *Istoriju umetnosti kroz pisma velikih stvaralaca*, verovatno vam još odzvanja u glavi neodmerena kuknjava, prenegavanje, česta snishodljivost i nedolično ponašanje umetnika, a to nikad ne biste vezali za besmrtna imena Leonarda, Ticijana, Rubensa, Šagala i drugih velikana umetnosti. Život i umetnost kao da nemaju mnogo zajedničkog, a ne mogu jedno bez drugog.

Život s moralnim kodeksima, običajima, mitologijom i religijom, vekovima je oblikovao umetničke forme, neprestano praveći hranu večno gladnom vremenu. Ono što je ostalo živo i dostupno našem neposrednom iskustvu jesu dela zaštićena dubokom tajanstvenom potrebom za stvaranjem.

Neobjašnjiv je način nastanka umetnosti: kako ona nastaje i živi? Nju ne možete ni približno „objasniti“. Možete je samo voleti kao što čini Tomas Hoving, autor knjige *Umetnost za neupućene* i nekadašnji direktor muzeja *Metropoliten*.

Nalik Marloovom *Imaginarnom muzeju*, Hoving nas vodi kroz vekove, civilizacije i kulture – neosetno i znalački, sa zanosom i ljubavlju – biraajući umetnička dela trajne i nezamenjive vrednosti. Neopterećena uslovima nastanka umetničkih dela, ova knjiga u svojoj suštini pokazuje stav autora o jedinstvu umetnosti i „organizmu“ oslobođenom dominantnog uticaja istorije. Gledajući zlatnu masku faraona Tutankamona i prekolumbovsku umetnost, stavljajući persijske minijature pored Mondrijana, shvatićete da one imaju nešto duboko zajedničko; udaljene vremenski i geografski, potvrđuju tajnu po kojoj niko ne zna kako živi umetnost.

Čovek je mnogo bogatiji ako mu je život na bilo koji način upućen umetnosti. Ona je najlepší deo vas i drugih, najdublji oblik komunikacije.

Nužnost hronološkog ređanja umetničkih dela u knjizi ne obavezuje vas da je na takav način i čitate: date su odvojene celine, poglavlja i zasebni vodiči, dodaci u boji s podacima gde se nalazi delo, i kratkim opisom. Pored duhovnog bogaćenja samim čitanjem i gledanjem, knjiga vam može služiti kao vodič ako ste na putovanju, i ako uživo gledate određena dela.

Ne manje značajno je i to što se ova knjiga obraća budućim kolekcionarima, malim i velikim, hrabreći ih da počnu svoju misiju od koje će imati najviše koristi. Zato Tomas Hoving preporučuje kupovinu dela mladih umetnika, ali ne kao trivijalnu „investiciju“ nego kao duhovno zadovoljstvo neprocenjive vrednosti.

Ovu knjigu ćete voleti, i često koristiti. Meni je pomogla da saznam mnoge stvari, i shvatim da sam do nje bio neupućen.

Saša Pančić, slikar

xvii :
